T087 TKL 5 (14) Luận Thập Trụ Tỳ Bà Sa Q11

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 11

LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA
QUYEÅN 11
Phaåm 22: HOÛI VAËN VEÀ NGÖÔØI NHAÁT THIEÁT TRÍ TRONG BOÁN MÖÔI PHAÙP BAÁT COÄNG, Phaàn 2

OÂng noùi tuoåi giaø-doøng doõi quyù toäc... xuaát gia thì phaûi laøm Thöôïng toïa, nay toâi seõ traû lôøi. Trong ñaïo phaùp thì tuoåi giaø hay doøng doõi quyù toäc... xuaát gia thì ñoái vôùi ñaïo khoâng ích lôïi gì. Taïi vì sao? Bôûi vì sinh trong Phaät phaùp môùi goïi laø sinh trong gia ñình toát ñeïp doøng doõi cao quyù. Töø khi thoï Ñaïi giôùi tính theo soá naêm aáy môùi goïi laø lôùn tuoåi. OÂng noùi ngöôøi lôùn tuoåi phaûi ñöôïc cuùng döôøng, thì xuaát gia thoï giôùi tröôùc khoâng phaûi laø lôùn hay sao? Vaû laïi, töø khi thoï giôùi trôû veà sau khoâng coøn coù nhöõng doøng hoï naøo sai bieät; caùc Tyø-kheo thoï Ñaïi giôùi, goïi laø sinh ôû trong nhaø Phaät, vaäy thì maát ñi teân goïi-doøng hoï lôùn nhoû tröôùc ñaây, ñeàu laø ngöôøi moät nhaø. OÂng noùi veà trì giôùi, xuaát gia trì giôùi tröôùc traûi qua ngaøy thaùng laâu daøi hoä trì, nhieàu naêm thaùng cho neân laøm haøng thöôïng toïa, nhö trong kieát giôùi ñaõ noùi. OÂng noùi ngöôøi trì giôùi khoâng neân leã laïy ngöôøi phaù giôùi, nay toâi seõ traû lôøi. Ngöôøi phaù giôùi haõy coøn khoâng cho pheùp ôû chung huoáng laø leã laïy cuùng döôøng ö? Bôûi vì hoï töï noùi mình laø Tyø-kheo, tuøy theo lôùn nhoû ñeå maø laøm leã vôùi nhau, gioáng nhö leã laïy caûnh töôïng trôøi ñaát-goã ñaù, voán nghó laø Thieân chaân maø thoâi. Phaät daïy ngöôøi tuoåi nhoû neân leã laïy haøng Thöôïng toïa, thuaän theo lôøi Phaät daïy maø thöïc haønh thì caûm ñöôïc phöôùc. OÂng noùi bôûi vì haønh haïnh ñaàu ñaø cho neân phaûi leã laïy cung kính, nay seõ traû lôøi. Neáu ngöôøi haønh haïnh ñaàu ñaø thì coù naêm loaïi voán khoù maø phaân bieät ñöôïc: 1. Ngu si khoâng bieát gì maø tham lam thoï phaùp khoù thöïc haønh. 2. Caên taùnh chaäm chaïp maø hy voïng ñöôïc lôïi ích.

3. YÙ nieäm xaáu xa löøa doái moïi ngöôøi. 4. Cuoàng loaïn. 5. Phaùt khôûi yù nieäm. Phaùp haønh ñaàu ñaø ñöôïc Chö Phaät-Hieàn Thaùnh cuøng khen ngôïi, bôûi vì phaùp ñaàu ñaø tuøy thuaän vôùi ñaïo Nieát baøn. Naêm loaïi ngöôøi naøy thöïc haønh theo phaùp ñaàu ñaø, khoù coù theå phaân bieät ñöôïc. Taïi vì sao? Bôûi vì coù ngöôøi thích ñaïo cho neân nghe nhieàu coù ngöôøi vì lôïi döôõng cho neân nghe nhieàu. Nhieàu loaïi nhö vaäy cuõng khoù maø phaân bieät ñöôïc. Vaû laïi, Phaät phaùp quyù troïng thöïc haønh ñuùng nhö giaùo phaùp, chöù khoâng coi troïng ñoïc nhieàu-hoïc nhieàu. Laïi nhö Phaät daïy thöïc haønh ñuùng moät caâu phaùp coù theå töï lôïi ích cho mình môùi goïi laø nghe nhieàu. Trí tueä cuõng nhö vaäy, neáu khoâng coù theå thöïc haønh nhö phaùp ñaõ noùi thì ñaâu caàn ñeán trí tueä laøm gì? Vì vaäy khoâng laáy trí tueä maø noùi laø haøng Thöôïng toïa. Ví nhö quan heä hieän taïi giöõa theá gian, ngöôøi em tuy nghe nhieàu-trí nhieàu maø ngöôøi anh khoâng leã laïy ngöôøi em. Vì vaäy khoâng laáy trí tueä laøm ñaàu tieân ñeå thoï nhaän söï cuùng döôøng leã laïy. Nhö vaäy tuy ña vaên trí tueä nhöng phaûi leã laïy ngöôøi thoï giôùi tröôùc. Neáu cuùng döôøng ngöôøi ña vaên trí tueä tröôùc thì laøm cho tranh chaáp roái loaïn. Ngoaøi ra, ngöôøi ñaéc quaû Sa-moân, ñoaïn tröø kieát söû, ñaït ñöôïc thaàn thoâng, thaät laø khoù bieát ngöôøi naøy ñaéc quaû hay laø khoâng ñaéc quaû, ngöôøi naøy ñoaïn nhieàu kieát söû hay laø ñoaïn ít kieát söû, ngöôøi naøy ñaït ñöôïc thaàn thoâng hay laø khoâng ñaït ñöôïc thaàn thoâng? Khoâng theå naøo döïa theo ñieàu naøy maø laøm Thöôïng toïa ñöôïc. Neáu cuøng ñaït ñöôïc ñaïo quaû-ñoaïn tröø kieát söû-coù ñöôïc thaàn thoâng thì ai laø Thöôïng toïa? Vì vaäy thuaän theo lôøi Phaät daïy maø thöïc haønh laø caùch toát nhaát. OÂng noùi Phaät sinh taâm nghi ngôø ñoái vôùi phaùp thuyeát ra, nay seõ traû lôøi. Phaät ñoái vôùi phaùp saâu xa coøn khoâng coù gì nghi ngôø, huoáng laø trong phaùp neân noùi hay khoâng neân noùi maø coù nghi ngôø hay sao? Phaät khoâng noùi laø Ta hoaøn toaøn khoâng thuyeát phaùp, chæ noùi laø taâm vui vôùi söï vaéng laëng khoâng ham theo nhieàu vieäc, sau ñoù ôû trong phaùp thuyeát giaûng khoâng coù gì sai laàm. Laïi nöõa, caùc ngoaïi ñaïo noùi: Phaät laø baäc Ñaïi Thaùnh vaéng laëng, hoaøn toaøn khoâng hyù luaän, ñaâu caàn phaûi nuoâi chuùng maø giaùo hoùa laøm gì? Giaû söû coù giaùo hoùa thì cuõng khoâng heát ñöôïc, töïa nhö phaân bieät ñaâu caàn phaûi thuyeát phaùp, nuoâi döôõng ñeä töû laø töôùng tham ñaém vöôùng maéc. Vì vaäy Phaät söï tö duy: Phaùp cuûa Ta raát saâu xa, voâ löôïng voâ bieân phöông tieän-trí tueä, maø ngöôøi ñaùng ñoä thì raát ít. Vì vaäy töï noùi raèng khoâng baèng im laëng. Vaû laïi, phoøng ngöøa söï gieøm pha baøi baùng cuûa ngoaïi ñaïo, cho neân khieán Phaïm thieân vöông thænh caàu thuyeát phaùp. Ngay luùc aáy Phaïm Thieân Vöông cuøng chö Thieân thöa vôùi Phaät raèng:

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 11 294

Chuùng sinh ñaùng thöông, trong ñoù coù ngöôøi caên taùnh nhanh nhaïy-kieát söû giaûm nhieàu deã daøng hoùa ñoä ñöôïc. Vì vaäy nhaän lôøi thænh caàu cuûa caùc Phaïm Thieân vöông, nhö ngöôøi coù ñöôïc kho baùu to lôùn caàn phaûi chæ cho ngöôøi khaùc bieát. Nhö vaäy caùc baäc Thaùnh töï coù ñöôïc lôïi ích cuõng caàn phaûi laøm lôïi ích cho ngöôøi. Nhö oâng ñaõ noùi Phaät khoâng bieát A-la-ca-lan… ñaõ maïng chung tröôùc ñoù maø muoán thuyeát phaùp cho hoï, nay seõ traû lôøi. Phaät

khoâng nghó raèng hoï cheát hay khoâng cheát, maø chæ nghó ñeán nhöõng ngöôøi naøy kieát söû giaûm ñi raát nhieàu coù theå tieáp nhaän söï hoùa ñoä nhanh choùng, thuaän theo nhöõng nieäm thì coù trí phaùt sinh. Vì vaäy tröôùc tieân Phaät töï noùi vôùi mình, sau ñoù Thieân thaàn thöa roõ lyù leõ, cho neân hoaøn toaøn thích hôïp. Vaû laïi, tröôùc ñaây Phaät xuaát gia, ñeán choã hai ngöôøi naøy vaø ñaõ döøng laïi qua ñeâm, nhö Thieân vaø daân chuùng coù theå nghi ngôø laø Phaät tieáp nhaän dieäu phaùp cuûa hoï ñeán nôi khaùc maø ñaéc ñaïo. Phaät muoán ñoaïn heát söï nghi ngôø aáy, laäp töùc noùi roõ raøng laø ngöôøi aáy giaø yeáu nhö vaäy, dieäu phaùp nhö theá naøo thì hoï chöa nghe thaáy. Suy ra töø nghóa lyù nhö vaäy, söï vieäc naêm Tyø-kheo laïi cuõng coù theå bieát ñöôïc. Phaät chæ nghó ñeán nhaân duyeân ñaùng ñoä cuûa hoï, chöù khoâng nghó ñeán hoï cö truù nôi naøo. Sau ñoù nghó ñeán truù xöù thì bieát ñöôïc roõ raøng. Vì vaäy khoâng caàn phaûi phaù boû veà ngöôøi Nhaát thieát trí. OÂng noùi laø nghi ngôø veà söï vieäc suïp ñoå cuûa thaønh Ba-lieân-phaát, nay seõ traû lôøi. Nhaân duyeân suïp ñoå cuûa thaønh naøy khoâng roõ raøng, nhaân duyeân khoâng roõ raøng maø noùi caû quyeát, thì ñoù chính laø sai laàm. Vaû laïi, tröôùc ñaây toâi noùi trong boán möôi phaùp Baát coäng, Chö Phaät kheùo bieát roõ veà Baát ñònh, traû lôøi thì khoâng thích hôïp vôùi caâu hoûi vaën naøy. OÂng noùi Phaät hoûi, caùc Tyø-kheo: Caùc oâng taäp trung laïi ñeå noùi veà ñieàu gì? Nay seõ traû lôøi. Phaät saép muoán thuyeát giaûng veà phaùp moân tu taäp, cho neân hoûi nhö vaäy: Hoaëc laø muoán kieát giôùi, cho neân hoûi ñeå hoï töï trình baøy. Ñuû caùch thuyeát phaùp nhö vaäy, cho neân hoûi maø khoâng sai laàm gì. Theá gian cuõng coù luùc bieát maø vaãn hoûi, nhö theá ngöôøi ta ñang aên maø hoûi raèng: AÊn côm ö? Nhö luùc trôøi laïnh maø hoûi raèng: Laïnh leõo chaêng? Phaät cuõng nhö vaäy, bieát maø vaãn hoûi thuaän theo bình thöôøng chöù khoâng sai laàm gì. OÂng noùi khen mình cheâ ngöôøi khoâng phaûi laø ngöôøi Nhaát thieát trí, nay seõ traû lôøi. Phaät khoâng tham baûn thaân, khoâng tham cuùng döôøng, khoâng giaän ngöôøi khaùc, khoâng taêng thöôïng maïn. Vì leõ ñoù töï noùi Ta laø ngöôøi baäc nhaát ôû theá gian. Coù chuùng sinh tin töôûng, caùc caên nhanh nhaïy maïnh meõ rôøi boû aùc tri thöùc, laáy Ta laøm thaày, thì ngöôøi naøy luoân luoân seõ ñöôïc yeân oån. Vì vaäy Phaät töï khen ngôïi chính mình. Laïi nöõa, coù ngöôøi

caàu ñaïo an vui baäc nhaát, maø coù taâm lyù löôøi nhaùc khoâng theå naøo tinh tieán, cho neân Phaät noùi coù ñöôïc lôïi ích voâ thöôïng thì khoâng neân löôøi nhaùc, Ta laø ngöôøi daãn ñöôøng baäc nhaát cho theá gian kheùo noùi roõ chaùnh phaùp, neân chòu khoù tinh tieán thì coù theå chöùng ñöôïc ñaïo quaû. Nhöõng nhaân duyeân töï khen ngôïi baûn thaân nhö vaäy, khoâng phaûi laø töï coi troïng mình maø khinh reû ngöôøi khaùc. Traùch maéng ngöôøi aùc laø muoán laøm cho hoï töø dieät nhöõng phaùp aùc, chöù khoâng phaûi laø giaän gheùt gì chuùng sinh. Coù ngöôøi mong caàu lôïi ích ñuùng nhö phaùp, taâm hoï chaát tröïc thanh tònh, maø hoøa hôïp vôùi aùc tri thöùc, vì muoán laøm cho hoï xa rôøi ñieàu naøy, do ñoù phaûi traùch maéng thöùc tænh hoï. Luùc chöa thaønh töïu quaû vò Phaät, haõy coøn duøng tuûy naõo Boá thí cho ngöôøi, huoáng gì thaønh Phaät maø laïi traùch maéng sao ñaønh?

OÂng noùi Phaät phaùp tröôùc-sau traùi ngöôïc nhau, nay seõ traû lôøi. Trong Phaät phaùp khoâng coù ñieàu gì tröôùc-sau traùi ngöôïc nhau, caùc oâng khoâng bieát nghóa lyù cuûa Phaät phaùp maø voäi cho laø traùi ngöôïc nhau. Ñaïo lyù Nieát baøn naøy, töø thôøi Phaät Ca dieáp ñoä ñeán nay, khoâng coøn ngöôøi naøo noùi, cuõng khoâng coù ngöôøi ñaït ñöôïc. Vì vaäy Phaät noùi Ta môùi ñaéc ñaïo. Nôi khaùc Phaät laïi noùi Ta ñaéc ñaïo voán coù. Ñaïo naøy laø do Chö Phaät quaù khöù nhö Phaät Ñònh Quang ñaõ chöùng ñöôïc, ñoù goïi laø taùm Thaùnh ñaïo coù naêng löïc ñöa ñeán Nieát baøn. Voán voù moät ñaïo-moät nhaân duyeân cho neân goïi laø ñaïo voán coù. Vì vaäy cho neân bieát raèng Phaät thaønh töïu Nhaát thieát trí. Hoûi: Ñaõ noùi veà ngöôøi Nhaát thieát trí, theá naøo goïi laø Nhaát thieát trí? Vì bieát taát caû cho neân goïi laø Nhaát thieát trí chaêng? Ñaùp: Nhaát thieát trí laø bieát caùi ñaùng bieát, caùi ñaùng bieát laø naêm taïng phaùp, ñöôïc söû duïng Quaù khöù-vò lai-hieän taïi ra khoûi ba ñôøi vaø khoâng theå dieãn taû bieát naêm taïng phaùp naøy thì goïi laø bieát. Vì vaäy bieát vaø caùi bieát ñöôïc goïi laø taát caû (Nhaát thieát). Hoûi: Bieát caùi ñaùng bieát thì goïi laø taát caû, ñieàu naøy khoâng ñuùng. Taïi vì sao? Bôûi vì phaùp naøy chæ laø moät, caùi ñaùng bieát vaø bieát cuõng laø caùi ñaùng bieát, nhö theá gian noùi ngöôøi naøy bieát saéc saûo, ngöôøi naøy bieát vuïng veà. Ñaùp: Neáu taát caû laø moät thì noùng laïnh traùi ngöôïc nhau ñeàu phaûi laø moät, caùc söï vieäc traùi ngöôïc nhau nhö saùng-toái, khoå-vui cuõng phaûi laø moät, nhöng ñieàu naøy khoâng phaûi nhö vaäy, do ñoù khoâng coù theå noùi raèng taát caû ñeàu laø moät. Hoûi: Caùi chaáp cuûa oâng cuõng gioáng nhö loãi naøy, neáu caùi coù theå bieát laø moät, thì khoå vui… cuõng phaûi laø moät, nhöng thaät ra thì khoâng phaûi laø moät. Ñaùp: Toâi khoâng noùi taát caû nhöõng caùi coù theå bieát laø moät, oâng ñaõ

chaáp taát caû ñeàu laø moät, vì vaäy khoâng gioáng vôùi loãi cuûa oâng. Laïi nöõa, oâng noùi cuøng coù loãi nhö nhau, töï oâng coù loãi trong caùi chaáp cuûa mình; neáu ngöôøi töï nhaän loãi trong caùi chaáp cuûa mình thì rôi vaøo phaàn thua, oâng bieát caùi chaáp cuûa mình coù loãi, thì khoâng neân noùi theâm veà loãi cuûa ngöôøi khaùc. Vì vaäy oâng noùi cuøng coù sai laàm, thì ñieàu naøy khoâng ñuùng. Vaû laïi, neáu cho raèng hai phaùp laø bieát vaø ñaùng bieát chæ laø moät, thì neân duøng phaùp ñaùng bieát ñeå bieát caùc vaät nhö caùi bình-chieác aùo…, maø thaät ra thì duøng caùi bieát ñeå nhaän bieát taát caû moïi vaät. Neáu cho raèng caùi bình-chieác aùo… ñoái vôùi caùi bieát khoâng coù gì khaùc nhau, thì caùi bình-chieác aùo… khoâng coù theå nhaän bieát ñöôïc vaät khaùc, töùc laø paûhi coù khaùc nhau maø thaät söï laø duøng caùi bieát ñeå bieát taát caû moïi vaät. Nhö vaäy khaép nôi ñeàu coù loäi cho neân khoâng coù theå noùi taát caû ñeàu laø moät. Laïi nöõa, bieát vaø caùi bieát laø hai teân goïi cho taát caû caùi bieát, voán laø taát caû caùc phaùp. Goïi danh xöng cuûa Nhö Lai laø Nhaát thieát trí, laø ngöôøi Nhaát thieát trí nhôø Kim cang Tam muoäi, cho neân Kim cang Tam muoäi thaønh töïu. Tröôùc ñaây oâng noùi Kim cang Tam muoäi khoâng thaønh töïu thì Nhaát thieát trí khoâng thaønh töïu, ñieàu naøy khoâng ñuùng. ----------

Phaåm 23: KHEÙO BIEÁT BAÁT ÑÒNH TRONG BOÁN MÖÔI PHAÙP BAÁT COÄNG Kheùo bieát veà phaùp baát ñònh, laø caùc phaùp chöa phaùt sinh, chöa xuaát hieän, chöa thaønh töïu, chöa xaùc ñònh, chöa phaân bieät. Trong caùc phaùp naøy trí tueä cuûa Nhö Lai coù naêng löïc bieát ñöôïc. Nhö trong kinh Phaät Phaân Bieät Nghieäp noùi: "Ñöùc Phaät baûo vôùi A-nan: Coù ngöôøi thaân thöïc haønh thieän nghieäp, mieäng thöïc haønh thieän nghieäp, yù thöïc haønh thieän nghieäp, ngöôøi naøy maïng chung laïi rôi vaøo ñòa nguïc. Coù ngöôøi thaân laøm aùc nghieäp, mieäng laøm aùc nghieäp, yù laøm aùc nghieäp ngöôøi naøy maïng chung laïi sinh leân coõi trôøi. A-nan thöa vôùi Ñöùc Phaät: Taïi sao nhö vaäy? Ñöùc Phaät noùi: Ngöôøi naøy hoaëc laø nhaân duyeân toäi phöôùc cuûa ñôøi tröôùc ñaõ thaønh thuïc, maø nhaân duyeân toäi phöôùc cuûa ñôøi naøy chöa thaønh thuïc, hoaëc laø luùc saép maïng chung sinh taâm chaùnh kieán-taø kieán hay thieän aùc, taâm luùc saép maïng chung coù söùc maïnh to lôùn". Coøn trong kinh Thuû Ca noùi: "Con cuûa Baø-la-moân Thuùc Ca thöa vôùi Ñöùc Phaät: Thöa Ñöùc Cuø-ñaøm! Caùc Baø-la-moân baïch y taïi gia, coù naêng löïc phöôùc ñöùc thieän caên hôn haúng ngöôøi xuaát gia, vieäc naøy theá naøo? Ñöùc Phaät noùi: Ta ñoái vôùi ñieàu naøy thì traû lôøi baát ñònh, xuaát gia neáu coù ngöôøi khoâng tu thieän thì khoâng baèng taïi gia, taïi gia coù naêng löïc tu thieän thì hôn

haún xuaát gia." Coøn trong kinh Ñaïi Nieát baøn noùi: "Thaønh trì Ba-lieân-phaát seõ suïp ñoå vì ba söï coá, hoaëc löûa chaùy-hoaëc nöôùc traøn, hoaëc ngöôøi trong aâm möu vôùi ngöôøi ngoaøi." Coøn vì phaïm chí ba-leâ-maït, Ñöùc Phaät noùi raèng: "Phaïm chí Ba- leâ-maït loõa hình naøy, neáu khoâng töø boû lôøi noùi naøy, hoaëc taâm naøy, hoaëc taø kieán naøy maø ñeán tröôùc maët Ta thì ñieàu aáy khoâng heà coù. Neáu caét ñöùt daây da, hoaëc ñoaïn thaân maïng, thì cuoái cuøng khoâng ñeán ñöôïc tröôùc maët Phaät." Coøn trong kinh Phieät Duï noùi: "Phaùp raát saâu xa naøy cuûa Ta, duøng phöông tieän giaûng giaûi laøm cho ñôn giaûn deã hieåu, neáu ngöôøi coù taâm chaát tröïc ñuùng nhö giaùo hoùa maø thöïc haønh thì coù ñöôïc hai lôïi ích, hoaëc ñôøi naøy khoâng coøn phieàn naõo, hoaëc phieàn naõo khoâng theå heát saïch nhöng seõ ñaït ñöôïc ñaïo quaû Baát hoaøn". Coøn trong kinh Xaù Ca Leâ Taêng Nhaát A-haøm noùi: "Ñöùc Phaät baûo vôùi A-nan: Neáu ngöôøi coá yù khôûi nghieäp, thì khoâng coù ai khoâng nhaän chòu quaû baùo maø ñaéc ñaïo, quaû baùo hoaëc laø hieän taïi nhaän chòu hoaëc ñôøi sau nhaän chòu, hoaëc ñôøi sau nöõa seõ nhaän chòu." Coøn trong Kim Phuø La-Taêng Nhaát A Haøm noùi: "Ñöùc Phaät baûo vôùi caùc Tyø-kheo: Nhöõng ngöôøi aùc cheát ñi hoaëc laøm suùc sinh, hoaëc ñoïa ñòa nguïc, ngöôøi thieän sinh ra ôû coõi trôøi hoaëc laø coõi ngöôøi." Coøn trong kinh Voâ UÙy Vöông Töû noùi: "Voâ UÙy thöa vôùi Ñöùc Phaät: Ñöùc Phaät coù noùi ñieàu gì coù theå laøm cho ngöôøi khaùc töùc giaän hay khoâng? Ñöùc Phaät noùi: Naøy vöông töû! Ñieàu naøy laø baát ñònh, Phaät hoaëc vì taâm thöông xoùt, maø laøm cho ngöôøi khaùc töùc giaän ñeå coù theå gieo nhaân duyeân toát laønh, nhö meï vuù duøng ngoùn tay moùc laáy vaät xaáu aùc trong mieäng ñöùa beù ra, tuy laøm xaây xaùt maø khoâng coù tai hoïa gì." Coøn trong A Tyø Ñaøm noùi: "Chuùng sinh coù ba loaïi, töø chuûng loaïi Baát ñònh coù luùc rôi vaøo chuûng loaïi Taø ñònh, coù luùc rôi vaøo

chuûng loaïi Chaùnh ñònh. Söï vieäc khoâng nhaát ñònh trong boán taïng phaùp ñeàu nhö vaäy, keå ra ngaøn vaïn loaïi.” Hoûi: Neáu ngöôøi trí tueä baát ñònh maø khoâng coù taâm quyeát ñònh, ñoái vôùi söï vieäc hoaëc laø nhö vaäy-hoaëc khoâng nhö vaäy, thì khoâng goïi laø ngöôøi Nhaát thieát trí. Ngöôøi Nhaát thieát trí laø ngöôøi noùi lôøi khoâng khaùc nhau, noùi lôøi quyeát ñònh, noùi lôøi roõ raøng. Vì vaäy kheùo baát ñònh, khoâng coù theå goïi laø phaùp Baát coäng cuûa Phaät. Ñaùp: Söï vieäc baát ñònh, hoaëc nhö vaäy-hoaëc khoâng nhö vaäy, voán laø tuøy thuoäc vaøo nhieàu nhaân duyeân, trong söï vieäc naøy khoâng neân noùi

chaéc chaén. Vaû laïi, neáu söï vieäc baát ñònh maø traû lôøi moät caùch chaéc chaén thì khoâng goïi laø ngöôøi Nhaát thieát trí. Vì vaäy ôû trong söï vieäc baát ñònh thì chaéc chaén phaûi duøng trí baát ñònh, cho neân coù phaùp Baát coäng laø trí Baát ñònh. Laïi nöõa, neáu ngöôøi ñoái vôùi taát caû caùc phaùp maø cho raèng quyeát ñònh bieát heát, thì ngöôøi naøy chaéc chaéc rôi vaøo trong taø luaän. neáu taát caû caùc phaùp laø chaéc chaén, thì taát caû moïi vieäc laøm seõ khoâng caàn ñeán coâng söùc con ngöôøi vaø phöông tieän maø vaãn coù ñöôïc. Nhö noùi: Neáu nhö toát-xaáu ñaõ quyeát ñònh, Thì coâng ngöôøi caàn phaûi quyeát ñònh, Khoâng caàn söû duïng nhöõng nhaân duyeân, Maø tu taäp khoâng caàn phöông tieän. Laïi nöõa, hieän taïi thaáy ngöôøi khoâng töi giöõ gìn thaân mình thì gaëp nhieàu ñau khoå, neáu töi phoøng hoä thaân mình thì ñöôïc an oån lôïi ích. Laïi nhö trong caùc loaïi vieäc laøm, phaûi chòu nhöõng noãi vaát vaû meät nhoïc, sau môùi coù ñöôïc caùc loaïi quaû baùo giaøu coù vui söôùng. Hoaëc laïi coù ngöôøi trong ñôøi naøy laëng leõ cuõng khoâng laøm ñieàu gì, maø laïi coù ñöôïc quaû baùo. Vì vaäy coù söï vieäc baát ñònh naøy, bôûi vì bieát söï vieäc baát ñònh naøy, cho neân bieát laø coù trí baát ñònh. Hoûi: OÂng giöõ gìn hay khoâng giöõ gìn, thöïc hieän coâng vieäc hay khoâng thöïc hieän coâng vieäc, maø cuõng coù söï vieäc baát ñònh thaønh töïu, coù ngöôøi coù theå töi phoøng hoä mình maø gaëp phaûi chòu khoå naõo, coù ngöôøi khoâng theå töi phoøng hoä mình nhöng khoâng gaëp ñieàu gì khoã naõo; laïi coù ngöôøi chòu khoù töi mình vaát vaû cöïc khoå maø khoâng ñöôïc keát quaû buø coâng söùc, coù ngöôøi khoâng chòu khoù thöïc hieän coâng vieäc nhöng laïi coù ñöôïc keát quaû coâng lao, ñieàu naøy baát ñònh hay sao? Ñaùp: OÂng ñaõ noùi thì trôû thaønh nghóa baát ñònh cuûa toâi, neáu coù söï vieäc baát ñònh thì phaûi coù trí baát ñònh, toâi khoâng noùi laø neáu ngöôøi khoâng töi phoøng hoä mình thì ñeàu nhaän chòu khoå naõo, cuõng khoâng noùi lìa xa coâng vieäc maø coù quaû baùo. Coù ngöôøi tuy laøm coâng vieäc nhöng vì toäi chöôùng cuûa ñôøi tröôùc cho neân khoâng ñöôïc nhaän quaû vui söôùng, chöù khoâng noùi taát caû ñeàu nhö vaäy. Vì theá oâng vaën hoûi khoâng ñuùng. Ñaây goïi laø Chö Phaät ôû trong söï vieäc baát ñònh thì töi nhieân coù ñaày ñuû trí baát ñònh. Bieát veà coõi voâ saéc, thì haøng Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät, bieát phaàn ít veà phaùp vaø chuùng sinh vaøo coõi Voâ saéc, Chö Phaät Theá toân ñoái vôùi phaùp vaø chuùng sinh coõi Voâ saéc thì ñeàu bieát ñaày ñuû. Coõi Voâ saéc naøy coù bao nhieâu chuùng sinh, sinh ñeán nôi naøy? Bao nhieâu chuùng sinh, sinh ñeán nôi kia? Bao nhieâu chuùng sinh, sinh ñeán xöù voâ saéc ñònh thöù nhaát? Bao

nhieâu chuùng sinh, sinh ñeán xöù thöù hai? Bao

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 11 299

nhieâu chuùng sinh, sinh ñeán xöù thöù ha? Bao nhieâu chuùng sinh, sinh ñeán xöù thöù tö? Bao nhieâu chuùng sinh, sinh ñeán ñaây vôùi thôøi gian nhö vaäy? Bao nhieâu chuùng sinh traûi qua vôùi thôøi gian nhö vaäy roài seõ lui suït? Bao nhieâu chuùng sinh soáng ñeán cuoái cuøng vôùi thôøi gian nhö vaäy? Bao nhieâu chuùng sinh coù thoï maïng chaéc chaén ñeán cuøng? Bao nhieâu chuùng sinh coù thoï maïng khoâng chaéc chaén ñeán cuøng? Bao nhieâu chuùng sinh töø coõi Duïc maïng chuùng sinh ñeán trong coõi naøy? Bao nhieâu chuùng sinh töø coõi Saéc maïng chung sinh ñeán trong coõi naøy? Bao nhieâu chuùng sinh töø coõi Voâ saéc maïng chung trôû laïi sinh trong coõi naøy? Bao nhieâu chuùng sinh trong coõi ngöôøi maïng chung lieàn sinh ñeán coõi naøy? Bao nhieâu chuùng sinh trong coõi trôøi maïng chung lieàn sinh ñeán coõi naøy? Nhöõng chuùng sinh naøy maïng chung ôû nôi naøy, hoaëc sinh vaøo coõi Duïc, hoaëc sinh vaøo coõi Saéc, hoaëc sinh vaøo coõi Voâ saéc. Nhöõng chuùng sinh naøy maïng chung trong coõi naøy, hoaëc sinh vaøo loaøi trôøi, hoaëc sinh vaøo loaøi ngöôøi, hoaëc sinh vaøo loaøi A-tu-la, hoaëc sinh vaøo trong loaøi ñòa nguïc-ngaï quyû-suùc sinh. Nhöõng chuùng sinh naøy ôû nôi aáy nhaäp Nieát baøn. Bao nhieâu chuùng sinh ñeàu laø phaøm phu? Bao nhieâu chuùng sinh laø ñeä töû Hieàn Thaùnh-Phaät? Bao nhieâu chuùng sinh laø ñeä töû phaøm phu? Bao nhieâu chuùng sinh thaønh töïu Thanh vaên thöøa? Bao nhieâu chuùng sinh thaønh töïu Bích-chi-Phaät thöøa? Bao nhieâu chuùng sinh ñeàu thaønh töïu Ñaïi thöøa? Bao nhieâu chuùng sinh khoâng thaønh töïu Thanh vaên thöøa? Bao nhieâu chuùng sinh khoâng thaønh töïu Bích-chi-Phaät thöøa? Bao nhieâu chuùng sinh khoâng thaønh töïu Ñaïi thöøa? Bao nhieâu chuùng sinh laø ngöôøi haønh dieät? Bao nhieâu chuùng sinh laø ngöôøi khoâng haønh dieät? Bao nhieâu chuùng sinh laø haønh baäc thöôïng? Bao nhieâu chuùng sinh laø ñeä töû laø cuûa Ñöùc Phaät aáy? Chö Phaät coøn bieát ñònh naøy caûm thoï yù vò, ñònh naøy khoâng caûm thoï yù vò, laø thieän-laø voâ kyù, trong ñònh naøy ñoaïn tröø bao nhieâu kieát söû, ñònh naøy laø baäc thöôïng-trung-haï? Noùi toùm laïi laø caùc ñònh Voâ saéc, chæ coù Chö Phaät duøng nhaát thieát chuûng trí ñeàu coù naêng löïc phaân bieät roõ raøng veà lôùn-nhoû, saâu-caïn, taâm töông öng-taâm baát töông öng, quaû baùo vaø khoâng phaûi quaû baùo... Ñoù goïi laø Chö Phaät bieát roõ taát caû vaø thoâng ñaït veà coõi Voâ saéc ñònh. Dieät phaùp laø caùc Bích-chi-Phaät, caùc A-la-haùn quaù khöù vaø hieän taïi ñaõ dieät ñoä, Chö Phaät thoâng ñaït nhö trong kinh noùi: “Caùc Tyø-kheo! Chín möôi moát kieáp tröôùc Hieàn kieáp naøy, Phaät Tyø Baø Thi Xuaát theá, ñeán kieáp ba möôi moát coù hai vò Phaät xuaát theá, moät vò danh hieäu laø Thi Khí, moät vò danh hieäu laø Tyø Thöùc Baø. Trong Hieàn kieáp naøy coù Phaät Caâu Löu Toân, Caâu Na Haøm Maâu Ni vaø Phaät Ca dieáp xuaát theá.

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 11 300

Chö Phaät quaù khöù vôùi tri kieán vó ñaïi nhö vaäy, thaûy ñeàu bieát roõ.” Trong kinh naøy cuõng noùi: “Vaø caùc ñeä töû Thanh vaên dieät ñoä nhaäp Nieát baøn voâ

sö, cuøng caùc Bích-chi-Phaät, hieäu laø Thaønh, hieäu laø Hoa Töôùng, hieäu laø Kieán phaùp, hieäu laø Phaùp khieáp, hieäu laø Hyû Kieán, hieäu laø Voâ caáu, hieäu laø Voâ Ñaéc. Caùc vò Bích-chi-Phaät nhö vaäy nhaäp Nieát baøn Voâ dö, Phaät ñeàu thoâng ñaït taát caû.” Laïi nöõa, nhöõng ngöôøi chöa dieät ñoä ñang coøn Nieát baøn Höõu dö, sinh duyeân ñaõ heát maø thoâng ñaït vieäc naøy, cuõng goïi laø thoâng ñaït bieát roõ veà dieät. Nhö kinh noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi A-nan: Ta ñoái vôùi ngöôøi naøy bieát roõ khoâng coù chuùt gì môø toái, ngöôøi naøy cuoái cuøng chaéc chaén ñeàu laø Noäi phaùp, ngöôøi naøy maïng chung seõ nhaäp Nieát baøn, cuõng goïi laø bieát roõ veà dieät”. Coøn ñoái vôùi ngöôøi khaùc thoâng ñaït veà boán Ñeá coù naêng löïc bieát roõ söï vieäc aáy, cuõng goïi laø bieát veà dieät. Nhö kinh noùi: “Sao ta khoâng phöông tieän laøm cho ngöôøi naøy ñöôïc laäu taän giaûi thoaùt ngay taïi nôi naøy? “Nhö Ñöùc Phaät baûo vôùi A-nan: OÂng thích thieàn ñònh, thích ñoaïn tröø kieát söû, cuõng goïi laø thoâng ñaït bieát roõ veà dieät. Nhö Ñöùc Phaät baûo vôùi Xaù-lôïi- phaát: Ta bieát Nieát baøn, bieát con ñöôøng ñeán Nieát baøn, bieát chuùng sinh ñeán Nieát baøn. Caùc kinh ñeàu nhö vaäy, trong naøy neân noùi: Ñoù goïi laø Chö Phaät thoâng ñaït bieát roõ veà dieät. Kheùo bieát veà taâm baát töông öng khoâng phaûi laø saéc phaùp, giôùi-thieän caên-söû-thieän luaät nghi-baát thieän luaät nghi ñeàu laø nhöõng taâm baát töông öng chöù khoâng phaûi laø saéc phaùp. Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät khoâng coù naêng löïc thoâng ñaït, Chö Phaät kheùo leùo coù naêng löïc thoâng ñaït nhö hieän roõ tröôùc maét, bôûi vì ñoái vôùi taâm baát töông öng trong caùc phaùp, thaønh töïu ñöôïc söùc maïnh trí tueä baäc nhaát. Hoûi: Giôùi-thieän luaät nghi vaø baát thieän luaät nghi laø saéc phaùp, vì sao noùi khoâng phaûi laø saéc phaùp? Ñaùp: Giôùi-thieän luaät nghi vaø baát thieän luaät nghi coù hai loaïi: Coù taùc vaø coù voâ taùc. Taùc laø saéc, voâ taùc chaúng phaûi laø saéc. Voâ taùc chaúng phaûi laø saéc, cho neân Phaät duøng khaû naêng baát coäng maø hieän roõ tröôùc maét coù naêng löïc bieát ñöôïc, ngöôøi khaùc duøng trí so saùnh môùi bieát ñöôïc. Hoûi: Chö Phaät chæ kheùo bieát veà taâm baát töông öng khoâng phaûi laø saéc phaùp, chöù khoâng kheùo bieát veà phaùp töông öng hay sao? Ñaùp: Neáu thoâng ñaït veà phaùp baát töông öng, thì phaùp töông öng khoâng coù gì baøn luaän nöõa. Nhö ngöôøi coù naêng löïc baén truùng sôïi loâng nhoû beù, thì vaät to hôn khoâng baøn ñeán laøm gì. Laïi nöõa, trong baûy traêm phaùp baát töông öng, haøng Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät duøng Thöùc thöù saùu coù theå bieát ñöôïc baûy phaùp:

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 11 301

1. Danh. 2. Töôùng. 3. Nghóa. 4. Voâ thöôøng. 5. Sinh. 6. Baát sinh. 7. Ñoä. Chö Phaät duøng Thöùc thöù saùu thì coù naêng löïc bieát roõ taát caû. Chö Phaät bieát töôùng cuûa boán Ñeá vaø bieát caùc phaùp theá tuïc, vì vaäy noùi laø Chö Phaät kheùo bieát veà taâm baát töông öng vaø Voâ saéc phaùp. Theá löïc cuûa Ba- la-maät, laø ôû trong taát caû caùc phaùp ñaõ bieát khoâng coøn soùt gì, ñaït ñöôïc theá löïc cuûa Nhaát thieát chuûng trí vaø möôøi löïc boán voâ sôû uùy-boán xöù coâng ñöùc hoã trôï maø thaønh töïu, cuõng kheùo ñaït ñöôïc möôøi löïc, cho neân Phaät coù naêng löïc thaønh töïu ñöôïc theá löïc cuûa Ba-la-maät. Theá löïc naøy ñöôïc taêng theâm töø trong taâm

thöù möôøi saùu, Nhaát thieát trí thöôøng ôû trong thaân Phaät, cho ñeán Nieát baøn Voâ dö. Nhôø vaøo nhöõng ñieàu naøy maø ôû trong taát caû caùc phaùp ñaït ñöôïc trí voâ ngaïi. Trí voâ ngaïi Ba-la-maät, laø goàm phaùp-nghóa- töø vaø laïc thuyeát voâ ngaïi, ñoái vôùi boán phaùp naøy coù voâ löôïng theá löïc maø thoâng ñaït voâ ngaïi. Nhö trong kinh noùi: "Ñöùc Phaät baûo vôùi caùc Tyø-kheo: Boán ñeä töû cuûa Nhö Lai thaønh töïu Nieäm löïc-Trí tueä löïc-Kham thoï löïc baäc nhaát, nhö ngöôøi coù sôû tröôøng baén teân maø baén laù caây thì truùng ñích khoâng khoù khaùc gì, caùc ñeä töû naøy duøng boán Nieäm xöù ñeå vaán naïn, Ta thöôøng khoâng nghæ ngôi, tröø ra khi aên uoáng-veä sinh vaø nguû nghæ, ôû trong traêm naêm Nhö Lai thöôøng traû lôøi, laïc thuyeát trí tueä khoâng coù gì cuøng taän". Phaät ôû trong naøy duøng töôùng thieåu duïc töï luaän baøn veà trí tueä, neáu taát caû Töù thieân haï trong ba ngaøn Ñaïi thieân theá giôùi chöùa ñaày buïi nhoû trong aáy, tuøy theo soá buïi nhoû nhö theá laøm thaønh ba ngaøn Ñaïi thieân theá giôùi nhö soá buïi nhoû, trong ñoù chöùa ñaày chuùng sinh ñeàu nhö Xaù-lôïi-phaát, nhö Bích-chi-Phaät, thaûy ñeàu thaønh töïu laïc thuyeát trí tueä, coù thoï maïng traûi qua Ñaïi kieáp nhö soá buïi nhoû noùi treân, taát caû nhöõng ngöôøi naøy döïa vaøo boán Nieäm xöù cho ñeán taän cuøng thoï maïng ñeå vaán vaïn Nhö Lai, Nhö Lai vaãn duøng nghóa cuûa boán Nieäm xöù traû lôøi nhöõng caâu hoûi cuûa hoï, nhöng ngoân töø vaø yù nghóa khoâng truøng laëp vôùi naêng löïc laïc thuyeát voâ taän. Phaùp voâ ngaïi, laø coù naêng löïc kheùo leùo phaân bieät thoâng suoát voâ ngaïi ñoái vôùi teân goïi cuûa caùc phaùp. Nghóa voâ ngaïi, laø thoâng ñaït voâ ngaïi ñoái vôùi nghóa lyù cuûa caùc

phaùp. Töø voâ ngaïi, laø tuøy chuûng loaïi chuùng sinh maø duøng caùc ngoân töø khieán cho hoï hieåu ñöôïc nghóa lyù thoâng suoát voâ ngaïi. Laïc thuyeát voâ ngaïi, laø luùc hoûi-ñaùp kheùo leùo vaän duïng ñeå thuyeát phaùp khoâng coù cuøng taän. Caùc Thaùnh Hieàn khaùc khoâng coù theå suy xeùt taän cuøng ñöôïc, chæ coù Chö Phaät môùi coù naêng löïc taän cuøng giôùi haïn cuûa caùc phaùp. Vì vaäy goïi laø trí voâ ngaïi Ba-la-maät. Ñaùp ñaày ñuû Ba-la-maät, laø trong taát caû caùc vaán naïn, Phaät coù naêng löïc kheùo leùo traû lôøi ñaày ñuû. Taïi vì sao? Bôûi vì ôû trong boán loaïi hoûi-ñaùp khoâng coù gì sai soùt roái loaïn, voán kheùo leùo bieát roõ nghóa lyù, nghóa Ba-la- maät ñaày ñuû khoâng hö hoaïi, bieát raát roõ nieàm vui vaø ham muoán maø taùnh cuûa taát caû chuùng sinh thöôøng laøm vaø thöôøng thích. Nhö Xaù-lôïi-phaát thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: "Thöa Ñöùc Theá Toân! Phaät thuyeát nhöõng thieän phaùp cho moïi ngöôøi, maø trong ñoù coù nhieàu chuùng sinh ñöôïc chöùng ngoä roài thì taâm khoâng coøn khaùt aùi, khoâng coøn khaùt aùi cho neân ñoái vôùi theá gian khoâng coù gì thoï nhaän, taâm ñaõ khoâng coù gì thoï nhaän thì noäi taâm vaéng laëng. Phaät ñoái vôùi söï vieäc voâ thöôøng trong caùc thieän phaùp, bieát taát caû khoâng soùt gì, laïi khoâng coù ai hôn ñöôïc". Hoûi: OÂng noùi boán hoûi-ñaùp, theá naøo laø boán loaïi? Ñaùp: Moät laø ñaùp quyeát ñònh, hai laø ñaùp phaân bieät, ba laø ñaùp phaûn vaán, boán laø ñaùp gaùc laïi. Ñaùp baèng caùch quyeát ñònh, nhö moät Tyø-kheo thöa hoûi Ñöùc Phaät: "Thöa Ñöùc Theá Toân! Coù theå coù saéc naøo thöôøng coøn khoâng bò bieán dò hay khoâng? thöa Ñöùc Theá

Toân! Thoï-töôûng-haønh-thöùc thöôøng coøn khoâng bò bieán dò chaêng? Ñöùc Phaät ñaùp raèng: Naøy Tyø-kheo! Khoâng coù saéc naøo thöôøng coøn maø khoâng bò bieán dò, khoâng coù thoï-töôûng-haønh-thöùc naøo thöôøng coøn maø khoâng bò bieán dò". Nhö vaäy ñeàu goïi laø ñaùp quyeát ñònh. Ñaùp baèng caùch phaân bieät, nhö "Phaïm chí Boá-ña-leâ-töû hoûi Sa-ma-ñeà. Coù ngöôøi coá yù gaây ra nghieäp cuûa thaân mieäng yù, thì nhaän chòu quaû baùo nhö theá naøo? Sa-ma-ñeà traû lôøi quyeát ñònh: Coù ngöôøi vì coá yù gaây ra nghieäp cuûa thaân mieäng yù thì nhaän chòu quaû baùo khoå naõo. Caâu hoûi naøy phaûi traû lôøi baèng caùch phaân bieät, sau ñoù Phaïm chí naøy ñeán thöa hoûi Ñöùc Phaät veà ñieàu naøy. Ñöùc Phaät ñaùp raèng: Naøy Boá-ña-leâ-töû! Neáu coù ngöôøi coá yù gaây ra nghieäp cuûa thaân mieäng yù, thì nghieäp naøy hoaëc laø nhaän chòu quaû baùo khoå naõo, hoaëc laø caûm ñöôïc quaû baùo vui söôùng, hoaëc laø thoï baùo khoâng khoå khoâng vui. Neáu gaây ra nghieäp khoå thì thoï baùo khoå, nghieäp vui thì thoï baùo vui, nghieäp khoâng khoå khoâng vui thì thoï baùo khoâng khoå khoâng

vui". Nhö vaäy trong caùc kinh ñeàu ñaùp raèng caùch phaân bieät roõ raøng. Ñaùp baèng caùch hoûi ngöôïc laïi, nhö "Phaïm chí Tieân Ni thöa hoûi Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät baûo: Ta hoûi laïi oâng, tuøy yù oâng traû lôøi. Naøy Tieân Ni! YÙ oâng nghó theá naøo? Saéc laø Nhö Lai chaêng? Thoï-töôûng-haønh-thöùc laø Nhö Lai chaêng? Ñaùp raèng: Thöa Ñöùc Theá Toân! Khoâng phaûi vaäy. Lìa saéc, lìa thoï-töôûng-haønh-thöùc laø Nhö Lai chaêng? Ñaùp raèng: Thöa Ñöùc Theá Toân! Khoâng phaûi vaäy. "Caùc kinh nhö vaäy thuaän theo noùi roäng ra, ñoù goïi laø traû lôøi baèng caùch hoûi ngöôïc laïi. Ñaùp baèng caùch laïi khoâng traû lôøi, chính laø möôøi boán loaïi taø kieán, hoï cho raèng theá gian laø thöôøng, theá gian laø voâ thöôøng, theá gian vöøa voâ thöôøng, theá gian khoâng phaûi thöôøng-khoâng phaûi voâ thöôøng, theá gian coù giôùi haïn, theá gian khoâng giôùi haïn, theá gian cuõng coù giôùi haïn-cuõng khoâng giôùi haïn, theá gian chaúng phaûi coù giôùi haïn-chaúng phaûi khoâng giôùi haïn, Nhö Lai coù dieät haäu, Nhö Lai khoâng coù dieät haäu, Nhö Lai cuõng coù-cuõng khoâng coù dieät haäu, Nhö Lai khoâng phaûi laø coù-khoâng phaûi khoâng coù dieät haäu, thaân chính laø thaàn (thaàn thöùc), thaân khaùc-thaàn khaùc. Taát caû chuùng sinh nhö treân vôùi trí tueä laïc thuyeát nhö Ñaïi Bích-chi-Phaät duøng boán loaïi nhö vaäy ñeå hoûi Phaät, Phaät ñeàu tuøy thuaän traû lôøi nhöõng caâu hoûi cuûa hoï, khoâng thöøa khoâng thieáu. Vì vaäy cho neân noùi Phaät traû lôøi ñaày ñuû Ba-la-maät. Khoâng coù ai coù naêng löïc laøm haïi, bôûi vì Phaät laø baäc ñaït ñöôïc phaùp khoâng theå naøo gieát haïi, khoâng coù naêng löïc naøo ñoaïn ñöôïc thaân theå tay chaân cuûa Phaät, maø Phaät soáng hay cheát ñeàu hoaøn toaøn töï taïi. Nhö kinh noùi: "Neáu ngöôøi naøo muoán tìm caùch laøm haïi Phaät, thì ñeàu naøy khoâng theå xaûy ra." Hoûi: Thoï maïng cuûa Phaät laø haïn ñònh hay khoâng haïn ñònh? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi laø khoâng haïn ñònh. Neáu thoï maïng cuûa Phaät coù haïn ñònh, thì ñoái vôùi thoï maïng haïn ñònh cuûa ngöôøi khaùc coù gì sai bieät ñaâu? Nhöng thaät ra thì thoï maïng cuûa Phaät laø khoâng haïn ñònh, khoâng coù naêng löïc naøo laøm haïi ñöôïc, môùi laø hieám coù. Coù ngöôøi noùi:

Thoï maïng cuûa Phaät coù haïn ñònh. Thoï maïng cuûa ngöôøi khaùc tuy coù haïn ñònh, nhöng maø tay chaân tai muõi coù theå caét ñöùt, Phaät thì khoâng coù ñieàu naøy xaûy ra. Hoûi: Vì sao khoâng theå laøm haïi Phaät, laø do phaùp baát coäng chaêng? Ñaùp: Chö Phaät laø khoâng theå nghó baøn ñöôïc, möôïn thí duï coù theå bieát. Giaû söû taát caû chuùng sinh trong möôøi phöông theá giôùi ñeàu coù theá löïc, neáu nhö coù moät loaïi ma coù theá löïc nhö theá, trôû laïi laøm cho moãi moät chuùng sinh khaép möôøi phöông coù söùc maïnh nhö aùc ma, muoán cuøng nhau laøm haïi Phaät, haõy coøn khoâng theå naøo lay ñoäng ñöôïc moät sôïi loâng cuûa Phaät, huoáng laø coù ngöôøi naøo laøm haïi ñöôïc Phaät ö?

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 11 304

Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Ñieàu-ñaït vì sao coù theå laøm Phaät bò thöông? Ñaùp: Ñieàu naøy tröôùc ñaõ traû lôøi. Phaät muoán chæ roõ veà töôùng ba ñoäc cuûa chuùng sinh, Ñieàu-ñaït tuy trì giôùi tu thieän nhöng tham ñaém lôïi döôõng maø gaây ra ñieàu teä haïi voâ cuøng. Laïi khieán cho bieát raèng taâm Phaät ñoái vôùi caùc haøng trôøi ngöôøi khoâng coù gì khaùc, coøn vì loøng yeâu thöông xoùt xa nhìn Ñieàu-ñaït vaø La-haàu-la nhö maét traùi-maét phaûi cuûa mình. Phaät luoân luoân noùi ñeán taâm bình ñaúng, luùc naøy hieän roõ ra tính bình ñaúng aáy, trôøi-ngöôøi thaáy nhö vaäy ñeàu sinh taâm hieám coù caøng theâm tin töôûng vui thích. Vaû laïi, trôøi Tröôøng Thoï troâng thaáy ñôøi tröôùc Phaät coù gaây aùc nghieäp, neáu ñôøi naøy khoâng nhaän chòu thì cho raèng laøm ñeàu aùc khoâng coù baùo öùng. Phaät phaûi ñoaïn tröø taø kieán aáy cho neân thò hieän nhaän chòu baùo öùng naøy. Laïi nöõa, taâm Phaät ñoái vôùi khoå-vui khoâng coù gì khaùc, taâm khoâng coøn phaân bieät mình vaø ngöôøi, maø hoaøn toaøn roãng laëng, caùc caên ñieàu hoøa thuaän thuïc khoâng theå thay ñoåi sai khaùc, khoâng caàn phaûi thöïc haønh phöông tieän ñeå rôøi xa khoå-caûm nhaän vui. Nhö trong Boà taùt Taïng noùi: “Phaät duøng phöông tieän cho neân thò hieän nhaän chòu ñieàu naøy, caàn phaûi bieát roäng veà ñieàu naøy”. Ñoù goïi laø phaùp baát coäng khoâng theå gieát haïi ñöôïc cuûa Phaät. Thuyeát phaùp khoâng troáng roãng. Taïi vì sao? Bôûi vì luùc Chö Phaät chöa thuyeát phaùp, tröôùc tieân quaùn xeùt taâm cuûa chuùng sinh ñaàu ñuoâi ôû nôi naøo, kieát söû daøy hay moûng, bieát ñôøi tröôùc ñaõ laøm coâng ñöùc, thaáy caên taùnh cuûa hoï coù theá löïc nhieàu hay ít; bieát nôi choán-thôøi gian laøm chöôùng ngaïi cho hoï, neân duøng phaùp meàm moûng coù theå hoùa ñoä hay söï vieäc khoå ñau ñeå coù theå hoùa ñoä? Hoaëc laø neân duøng söï vieäc khoå ñau meàm moûng maø hoùa ñoä, hoaëc caàn phaûi gôïi môû ñoâi chuùt maø hoùa ñoä hoaëc phaân bieät roäng ra ñeå hoùa ñoä. Coù ngöôøi duøng AÁm-Nhaäp-Giôùi vaø möôøi hai nhaân duyeân maø ñöôïc ñoä. Coù ngöôøi duøng phaàn Tín, hoaëc duøng phaàn Tueä maø ñöôïc tieán vaøo ñaïo. Ngöôøi naøy laø thuaän theo Phaät maø ñoä. Ngöôøi naøy thuaän theo Thanh vaên maø ñoä. Ngöôøi naøy neân duøng nhöõng duyeân khaùc maø ñöôïc ñoä. Ngöôøi naøy neân thaønh töïu Thanh vaên thöøa. Ngöôøi naøy thích hôïp thaønh töïu Bích-chi-Phaät thöøa. Ngöôøi naøy thích hôïp thaønh töïu Ñaïi thöøa. Ngöôøi naøy quen thoùi tham duïc, quen thoùi saân giaän, quen thoùi ngu si ñaõ laâu. Ngöôøi naøy quen thoùi tham duïc-saân giaän. Ngöôøi naøy quen thoùi tham duïc-ngu si. Taát caû caùc loaïi nhö

vaäy ñeàu phaân bieät roõ raøng. Ngöôøi naøy rôi vaøo Ñoaïn kieán. Ngöôøi naøy rôi vaøo Thöôøng kieán. Ngöôøi naøy huaân taäp nhieàu thaân kieán. Ngöôøi naøy huaân taäp nhieàu bieân kieán. Ngöôøi naøy huaân taäp nhieàu giôùi thuû kieán. Ngöôøi naøy huaân taäp nhieàu kieâu maïn. Ngöôøi naøy huaân

taäp nhieàu töï ti maëc caûm-nònh hoùt quanh co. ngöôøi naøy taâm nhieàu nghi ngôø hoái tieác. Ngöôøi naøy öa thích ngoân ngöõ vaên töø. Coù ngöôøi coi troïng nghóa lyù, coù ngöôøi thích nghóa lyù saâu xa, coù ngöôøi thích söï vieäc ñôn giaûn. Ngöôøi naøy ñôøi tröôùc tích taäp caùc phaùp trôï ñaïo. Ngöôøi naøy ñôøi naøy tích taäp caùc phaùp trôï ñaïo. Ngöôøi naøy chæ tích taäp thieän caên phöôùc baùo. Ngöôøi naøy chæ tích taäp thieän caên xuyeân suoát. Ngöôøi naøy seõ nhanh choùng ñaéc ñaïo. Ngöôøi naøy qua thôøi gian laâu daøi môùi ñaéc ñaïo. Phaät quaùn saùt suy nghó tröôùc maø thuaän theo caên cô ñeå hoï ñöôïc ñoä, vì hoï thuyeát phaùp ñeå ñoä thoaùt cho hoï. Vì vaäy taát caû caùc phaùp thuyeát ra thaûy ñeàu lôïi ích chöù khoâng phaûi laø troáng roãng. Nhö kinh noùi: “Theá Toân thaáy bieát tröôùc moïi caên cô thuyeát phaùp, chöù khoâng phaûi laø thuyeát phaùp maø khoâng thaáy bieát roõ raøng.” Khoâng sai laàm khoâng thieáu soùt, laø Chö Phaät thuyeát phaùp khoâng coù ñieàu gì sai laàm thieáu soùt. Khoâng sai laàm laø lôøi noùi vaø nghóa lyù khoâng traùi ngöôïc nhau, khoâng thieáu soùt laø nghóa lyù khoâng thieáu soùt. Khoâng maát ñi nhaân duyeân cuûa ñaïo, cho neân goïi laø khoâng thieáu soùt, khoâng sai laàm vôùi nhaân duyeân cuûa ñaïo quaû, cho neân goïi laø khoâng sai laàm. Khoâng thieáu cho neân goïi laø khoâng maát. Khoâng thöøa cho neân goïi laø khoâng sai laàm. Nhôø thoâng suoát boán trí voâ ngaïi, yù nieäm thöôøng ñieàu hoøa trong tueä an oån, cho neân lìa xa nhöõng kieán chaáp veà ñoaïn-thöôøng-khoâng coù nhaân-nhaân taø vaïy..., trong phaùp ñaõ thuyeát ra khoâng laøm cho ngöôøi ta coù söï meâ hoaëc phieàn muoän, lôøi ñaõ noùi thì tröôùc sau khoâng coù gì traùi ngöôïc laàm loãi, tuøy theo nghóa cuûa kinh naøy maø giaûi thích roäng yù nghóa trong kinh. Nhö kinh noùi: “Naøy caùc Tyø-kheo! Ta thuyeát phaùp cho caùc oâng, ñaàu laø thieän-giöõa laø thieän vaø sau cuõng laø thieän, lôøi noùi thieän-nghóa lyù thieän, thuaàn nhaát khoâng coù gì laãn taïp, maø noùi ñaày ñuû veà phaïm haïnh.” Duøng söï vieäc hy höõu maø thuyeát phaùp, laø tuøy theo söï giaùo hoùa lieàn ñaït ñöôïc ñaïo quaû, ñoù goïi laø hy höõu. Neáu coù söï ñoái ñaùp, hoaëc coù söï thoï kyù ñeàu thaät söï khoâng khaùc, thì cuõng laø hy höõu. Phaät coù ñaõ lyù ñaõ thuyeát ra, ñaïo lyù naøy khoâng xen taïp phieàn naõo maø coù naêng ñoaïn tröø phieàn naõo, ñoù cuõng laø hy höõu. Phaät coù nhöõng giaùo thuyeát ñeàu coù lôïi ích chöù hoaøn toaøn khoâng phaûi laø lôøi noùi voâ ích, ñoù cuõng laø hy höõu. Neáu nhö ngöôøi ôû trong Phaät phaùp duïng taâm chòu khoù tinh tieán, coù theå ñoaïn tröø phaùp baát thieän, taêng theâm phaùp thieän, ñoù cuõng laø hy höõu. Laïi nöõa, coù ba loaïi hy höõu, laø hieän baøy thaàn thoâng hy höõu, noùi tröôùc taâm ngöôøi khaùc hy höõu, giaùo hoùa hy höõu. Thuyeát phaùp baèng ba loaïi hy höõu naøy, goïi laø duøng söï vieäc hy höõu maø thuyeát phaùp. Baäc Ñaïo sö cao nhaát trong caùc baäc Thaùnh, laø Chö Phaät bieát roõ

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 11 306

nhöõng vieäc laøm-nhöõng öa thích trong taâm cuûa taát caû chuùng sinh, kieát söû noâng saâu-daøy moûng, caùc caên saéc beùn-chaäm chaïp, trí tueä baäc thöôïng-trung-haï, bôûi vì kheùo leùo bieát roõ vaø thoâng suoát taát caû, cho neân Phaät laø baäc Ñaïo Sö cao nhaát trong caùc baäc Thaùnh. Laïi coù naêng löïc kheùo leùo bieát roõ töôùng cuûa boán Ñeá kheùo leùo bieát roõ töôùng chung vaø töôùng rieâng cuûa caùc phaùp. Laïi duøng nhaân duyeân thuyeát phaùp khoâng troáng roãng, khoâng sai laàm vaø khoâng thieáu soùt, cho neân Phaät laø baäc Ñaïo sö cao nhaát trong caùc baäc Thaùnh. Hoûi: Boán chuùng cuõng coù ngöôøi coù naêng löïc thuyeát phaùp phaù tan ngoaïi ñaïo khieán cho tieáp vaø Phaät phaùp, vì sao chæ toân xöng Phaät laø baäc Ñaïo sö cao nhaát? Ñaùp: Neân duøng thí duï ñeå noùi. Neáu theá löïc trí tueä cuûa taát caû chuùng sinh ñeàu gioáng nhö Bích-chi-Phaät, nhöõng chuùng sinh naøy neáu khoâng thuaän theo yù Phaät, maø muoán hoùa ñoä moät ngöôøi, thì ñieàu naøy khoâng heà xaûy ra, neáu luùc nhöõng ngöôøi thuyeát phaùp, thaäm chí khoâng coù naêng löïc ñoaïn tröø phaàn nhoû kieát söû cuûa coõi voâ saéc. Neáu Phaät muoán ñoä chuùng sinh maø coù nhöõng lôøi noùi ra, cho ñeán ngoaïi ñaïo taø kieán vaø caùc loaøi roàng- Daï xoa..., cuøng nhöõng loaøi khaùc khoâng hieåu lôøi Phaät noùi, thì ñeàu laøm cho hieåu ñöôïc. Nhöõng loaøi naøy cuõng coù theå chuyeån hoùa ñöôïc voâ löôïng chuùng sinh, thaäm chí hoâm nay chuùng Thanh vaên khieán cho chuùng sinh an truù trong boán quaû Sa moân, ñeàu laø töôùng Ñaïo Sö cao nhaát cuûa Nhö Lai. Vì vaäy cho neân Phaät ñöôïc toân xöng laø baäc Ñaïo Sö cao nhaát, laø phaùp baát coäng ôû trong caùc baäc Thaùnh. Boán phaùp khoâng caàn phaûi giöõ gìn, laø Chö Phaät khoâng caàn giöõ gìn nghieäp cuûa thaân, khoâng caàn giöõ gìn nghieäp cuûa mieäng, khoâng caàn giöõ gìn nghieäp cuûa yù, khoâng caàn giöõ gìn moïi thöù cung caáp cho ñôøi soáng. Taïi vì sao? Bôûi vì boán ñieàu naøy khoâng caàn giöõ gìn ñoái vôùi ngöôøi khaùc, khoâng daáy khôûi yù nieäm nhö vaäy: Thaân mieäng yù vaø maïng soáng cuûa mình sôï raèng ngöôøi khaùc bieát roõ. Taïi vì sao? Bôûi vì traûi qua thôøi gian laâu daøi tu taäp caùc loaïi nghieäp thanh tònh, ñeàu kheùo leùo thaáy bieát caùc phaùp ñoaïn tröø taát caû moïi phieàn naõo, thaønh töïu taát caû caùc thieän caên khoâng gì saùnh ñöôïc, kheùo leùo thöïc haønh nhöõng phaùp ñaùng thöïc haønh khoâng coù gì ñaùng cheâ traùch, ñaày ñuû haïnh xaû Ba-la-maät. Xaû laø maét thaáy saéc maø xaû boû taâm lyù buoàn vui, cho ñeán yù-phaùp cuõng nhö vaäy. Caùc kinh nhö Baø Ha Ñeà Töôùc Ña La..., trong aáy ñaõ noùi roõ veà boán phaùp voâ sôû uùy. Hoûi: Moät phaùp goïi laø Voâ sôû uùy, taïi vì sao laïi coù boán phaùp? Ñaùp: ÔÛ trong boán söï vieäc khoâng coù gì nghi ngôø sôï haõi, cho neân coù boán phaùp.

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 11 307

1. Nhö Phaät baûo vôùi caùc Tyø-kheo: Ta töï mình noùi lôøi chaân thaønh, laø ngöôøi Nhaát thieát trí, trong naøy neáu coù sa moân, Baø-la-moân, chö Thieân- ma-Phaïm vaø ngöôøi trí theá gian, nhö phaùp chaát vaán noùi raèng Nhö Lai khoâng bieát phaùp naøy. Ta ôû trong naøy thaäm chí khoâng thaáy coù töôùng nghi ngôø sôï haõi gì. Bôûi vì khoâng thaáy töôùng naøy, cho neân ñöôïc an oån khoâng sôï haïi gì. Ñaây

laø phaùp Voâ uùy thöù nhaát, voán ñuùng nhö thaät bieát heát taát caû caùc phaùp. 2. Töï noùi lôøi chaân thaønh raèng: Ta khoâng coøn taát caû caùc laäu hoaëc phieàn naõo. Neáu Sa-moân, Baø-la-moân, chö Thieân-Ma-Phaïm, noùi laäu hoaëc phieàn naõo cuûa Nhö Lai khoâng heát. Ta ôû trong naøy thaäm chí khoâng thaáy coù töôùng nghi ngôø sôï haõi gì. Bôûi vì khoâng thaáy töôùng naøy cho neân ñöôïc an oån khoâng sôï haõi gì. Ñaây laø phaùp Voâ uùy thöù hai, voán kheùo leùo ñoaïn tröø caùc phieàn naõo vaø ñoaïn tröø taäp khí cuûa phieàn naõo. 3. Ta noùi veà phaùp chöôùng ñaïo, trong naøy neáu coù Sa-moân, Baø-la- moân, chö Thieân-Ma-Phaïm cuøng vôùi ngöôøi trí theá gian, nhö phaùp chaát vaán raèng: Phaùp naøy tuy söû duïng nhöng khoâng coù theå chöôùng ngaïi cho ñaïo. Ta ôû trong naøy khoâng thaáy coù töôùng nghi ngôø sôï haõi gì. Bôûi vì khoâng thaáy töôùng naøy, cho neân ñöôïc an oån khoâng coù nghi ngôø sôï haõi gì. Ñaây laø phaùp voâ uùy thöù ba, voán kheùo leùo bieát roõ phaùp chöôùng ngaïi cho ñaïo giaûi thoaùt. 4. Ñaïo lyù Ta ñaõ noùi, thöïc haønh ñuùng nhö phaùp ñaõ noùi, thì ñeán ñöôïc nôi khoâng coøn ñau khoå. Neáu coù Sa-moân, Baø-la-moân, chö Thieân-Ma- Phaïm cuøng vôùi ngöôøi trí theá gian, nhö phaùp chaát vaán raèng: Nhö phaùp naøy tuy thöïc haønh ñuùng nhö thuyeát nhöng khoâng coù theå ñeán ñöôïc nôi khoâng coøn ñau khoå. Ta ôû trong naøy khoâng coù töôùng nghi ngôø sôï haõi gì. Bôûi vì khoâng thaáy töôùng naøy, cho neân ñöôïc an oån khoâng coù gì nghi ngôø sôï haõi. Ñaây laø phaùp Voâ uùy thöù tö, voán kheùo leùo bieát roõ ñaïo lyù ñeán nôi khoâng coøn ñau khoå. Boán phaùp Voâ uùy naøy ñeàu vöôït qua caùc töôùng cuûa taâm sôï haõi, kinh hoaøng sôûn gai oác..., cho neân goïi laø Voâ uùy. Laïi bôûi vì uy ñöùc thuø thaéng so vôùi Ñaïi chuùng, cho neân goïi laø Voâ uùy. Laïi bôûi vì kheùo leùo bieát roõ taát caû caùc ñieàu hoûi-ñaùp, cho neân goïi laø Voâ uùy. Chö Thieân tuï hoäi, trong kinh naøy cuõng giaûi thích roäng ra. Hoûi: Neáu Phaät laø ngöôøi Nhaát thieát trí, thì phaûi ñoái vôùi taát caû caùc phaùp ñeàu laø Voâ uùy, taïi sao chæ noùi boán phaùp Voâ uùy? Ñaùp: Sô löôïc neâu ra nhöõng ñieàu quan troïng nhaát ñeå khai thoâng ñaàu moái cuûa söï vieäc, coøn laïi moïi phaùp khaùc cuõng nhö vaäy. Möôøi löïc cuûa Phaät, löïc coù nghóa laø giuùp ñôõ, coù khí theá khoâng theå

cuøng taän ñöôïc, khoâng coù gì coù naêng löïc ngaên trôû phaù hoaïi ñöôïc. Tuy raèng coù ngöôøi teân goïi nhöng thaät thì cuøng chung moät trí, duyeân theo möôøi söï vieäc cho neân goïi laø möôøi löïc. Phaät trí duyeân vaøo taát caû moïi söï vieäc, thuaän theo coù voâ löôïng löïc, bôûi vì möôøi löïc naøy ñuû ñeå hoùa ñoä chuùng sinh, cho neân noùi chung veà möôøi löïc, chæ khai môû veà möôøi löïc naøy, coøn laïi ñeàu coù theå bieát. Löïc thöù nhaát: Nhaân vaø chaúng phaûi nhaân cuûa taát caû caùc phaùp, trí khoâng thoâng suoát moät caùch quyeát ñònh goïi laø löïc thöù nhaát. Nhö Phaät noùi: "Neáu ngöôøi ñieân naøy khoâng boû lôøi noùi naøy, khoâng boû taø kieán, khoâng boû taâm naøy maø ñeán ôû tröôùc maët Phaät, thì ñieàu naøy khoâng coù". Nhö Phaät baûo vôùi A-nan: "Theá gian coù hai vò Phaät cuøng luùc xuaát theá, ñieàu naøy khoâng heà xaûy ra. Moät vò Phaät xuaát theá, thì ñieàu naøy laø coù. Ñieàu naøy laø noùi ñeán theá giôùi cuûa moät vò Phaät, nhöng thaät thì trong caùc

theá giôùi voâ löôïng voâ bieân khaép möôøi phöông, coù traêm ngaøn vaïn öùc voâ soá Chö Phaät cuøng luùc xuaát theá". Laïi trong kinh noùi: "AÙc nghieäp cuûa thaân mieäng yù maø coù quaû baùo vi dieäu toát ñeïp, thì ñieàu naøy laø voâ lyù. Neáu thieän nghieäp cuûa thaân mieäng yù maø caûm ñöôïc quaû baùo vi dieäu toát laønh, thì ñieàu naøy laø coù". Nhöõng ñieàu nhö vaäy thì caùc kinh trong naêm Taïng cuõng ñaõ noùi nhieàu. Löïc thöù hai: Ñoái vôùi caùc nghieäp vaø caùc phaùp thoï nhaän trong Quaù khöù-vò lai-hieän taïi, Phaät phaân bieät ñuùng nhö thaät maø bieát roõ nôi choán, bieát roõ söï vieäc, bieát roõ quaû baùo. Neáu Phaät muoán bieát nhöõng nghieäp quaù khöù-nghieäp baùo quaù khöù cuûa taát caû chuùng sinh, thì coù theå bieát roõ trong khoaûnh khaéc. Hoaëc laø nghieäp quaù khöù maø baùo ôû hieän taïi. Hoaëc laø nghieäp quaù khöù maø baùo ôû vò lai. Hoaëc laø nghieäp quaù khöù maø baùo ôû quaù khöù. Hoaëc laø nghieäp quaù khöù maø baùo ôû quaù khöù vaø vò lai. Hoaëc laø nghieäp quaù khöù maø baùo ôû quaù khöù vaø hieän taïi. Hoaëc laø nghieäp quaù khöù maø baùo ôû vò lai-hieän taïi. Hoaëc laø quaù khöù maø baùo ôû quaù khöù-vò lai vaø hieän taïi. Hoaëc laø nghieäp hieän taïi coù baùo ôû hieän taïi. Hoaëc laø nghieäp hieän taïi coù baùo ôû vò lai. Hoaëc laø nghieäp hieän taïi coù baùo ôû hieän taïi vaø vò lai. Hoaëc laø nghieäp vò lai coù baùo ôû vò lai. Coù nhöõng söï phaân bieät veà phaùp thoï nhaän nhö vaäy, goàm boán phaùp thoï nhaän: Hieän taïi thoï nhaän vui söôùng, ñôøi sau nhaän chòu ñau khoå, hieän taïi nhaän chòu ñau khoå, ñôøi sau thoï nhaän vui söôùng; hieän taïi thoï nhaän vui söôùng, ñôøi sau cuõng thoï nhaän vui söôùng; hieän taïi nhaän chòu ñau khoå, ñôøi sau cuõng nhaän chòu ñau khoå. Xöù laø tuøy theo nôi choán-phöông höôùng-thôøi gian cuûa nghieäp, cuõng bieát nôi nhaän chòu baùo öùng cuûa nghieäp naøy. Söï laø coù luùc thuaän theo nhaân duyeân, coù luùc thuaän theo ba caên baát thieän, hoaëc phaàn nhieàu töï mình gaây ra, hoaëc phaàn nhieàu do ngöôøi khaùc gaây ra. Nhaân duyeân caùc nghieäp thieän

aùc nhö vaäy Phaät ñeàu bieát roõ. Baùo laø bieát taát caû caùc nghieäp ñeàu coù baùo öùng cuûa moãi loaïi, nghieäp thieän hoaëc laø sanh vaøo xöù thieän hoaëc ñaït ñöôïc Nieát baøn, nghieäp aùc thì sinh vaøo nhöõng xöù aùc. Phaät bieát roõ nhaân duyeân goác ngoïn cuûa caùc nghieäp naøy, bieát roõ veà baûn thaân mình vaø ngöôøi khaùc, trong trí löïc naøy khoâng lui suït cho neân goïi laø löïc. Löïc thöù ba: Phaät bieát ñuùng nhö thaät veà thieàn ñònh, giaûi thoaùt, Tam muoäi, töôùng caáu nhieãm-thanh tònh. Thieàn laø boán thieàn. Ñònh laø boán ñònh Voâ saéc, boán taâm Voâ löôïng... ñeàu goïi laø ñònh. Giaûi thoaùt laø taùm giaûi thoaùt. Tam muoäi laø ngoaïi tröø caùc thieàn giaûi thoaùt, coøn laïi caùc ñònh ñeàu goïi laø Tam muoäi. Coù ngöôøi noùi: Ba giaûi thoaùt moân vaø ñònh coù giaùc coù quaùn, ñònh khoâng coù giaùc-chæ coù quaùn, ñònh khoâng coù giaùc-khoâng coù quaùn, goïi laø Tam muoäi. Coù ngöôøi noùi: Ñònh laø nhoû, Tam muoäi laø lôùn. Vì vaäy heát thaûy Chö Phaät vaø Boà taùt ñaõ ñaït ñöôïc ñònh, ñeàu goïi laø Tam muoäi. Boán phaïm vi naøy ñeàu thaâu nhieáp trong taát caû caùc thieàn Ba-la-maät. Caáu nhieãm coù nghóa laø caûm thoï yù vò, thanh tònh coù nghóa laø khoâng caûm thoï yù vò. Laïi nöõa, caáu nhieãm

goïi laø ñònh höõu laäu, thanh tònh goïi laø ñònh voâ laäu. Tam muoäi vaø giaûi thoaùt ñeàu phaân bieät roõ raøng, thieàn phaân bieät nhö vaäy bieát roõ caùc caên thöôïng-haï cuûa ngöôøi khaùc-chuùng sinh khaùc, bieát ñuùng nhö thaät goïi laø löïc thöù tö. Chuùng sinh khaùc töùc laø phaøm phu, ngöôøi khaùc töùc laø caùc baäc Hieàn Thaùnh nhö quaû Tu-ñaø-hoaøn... Hoaëc coù ngöôøi noùi: Chuùng sinh coù nghóa laø phaøm phu, vaø nhöõng ngöôøi hoïc nhöng chöa heát phieàn naõo; ngöôøi khaùc laø baäc khoâng coøn phieàn naõo nhö quaû A-la-haùn... Hoaëc coù ngöôøi noùi: Chuùng sinh vaø ngöôøi cuøng moät teân goïi laø nhöng coù sai bieät veà ñaúng caáp. Caùc caên laø Tín-Tinh tieán-Nieäm-Ñònh-Tueä chöù khoâng phaûi laø caùc caên nhö nhaõn-nhó... Thöôïng coù nghóa laø maïnh meõ saéc beùn coù naêng löïc ñaéc ñaïo, haï coù nghóa laø toái taêm vuïng veà khoâng coù naêng löïc tieáp nhaän ñaïo phaùp. Phaät ñoái vôùi hai caên thöôïng-haï naøy bieát ñuùng nhö thaät khoâng sai laàm. Taâm cuûa chuùng sinh khaùc-ngöôøi khaùc ñeàu coù nhöõng vui thích, Phaät ñeàu bieát ñuùng nhö thaät, ñoù laø löïc thöù naêm. Nhöõng vui thích coù nghóa laø coi troïng söï vieäc ñaõ höôùng ñeán, nhö coù ngöôøi coi troïng taøi saûn tieàn baïc vaø nieàm vui theá gian, hoaëc coù ngöôøi quyù troïng phöôùc ñöùc-thieän phaùp, nhöõng ñieàu naøy Phaät bieát ñuùng nhö thaät. Caùc loaïi taùnh-voâ löôïng taùnh cuûa theá gian, Phaät ñeàu bieát ñuùng nhö thaät, ñoù laø löïc thöù saùu. Caùc loaïi taùnh laø raát nhieàu taùnh xen laãn vôùi nhau. Voâ löôïng taùnh laø ñoái vôùi moãi moät taùnh phaùt sinh voâ löôïng loaïi phaân bieät sai khaùc. Taùnh

aáy töø ñôøi tröôùc ñeán nay coù taâm thöôøng quen söû duïng, thöôøng coù nieàm vui thöïc haønh tu taäp cho neân trôû thaønh taùnh. Hai taùnh thieän -aùc naøy, Phaät bieát ñuùng nhö thaät, cho ñeán taát caû xöù sôû cuûa ñaïo thì Phaät ñeàu bieát ñuùng nhö thaät, ñoù laø löïc thöù baûy. Ñeán taát caû xöù sôû cuûa ñaïo, laø coù naêng löïc ñaït ñöôïc taát caû caùc coâng ñöùc, ñaïo naøy goïi laø ñeán taát caû xöù sôû cuûa ñaïo, nghóa laø naêm phaàn Tam muoäi, hoaëc laø naêm trí Tam muoäi, hoaëc chính laø taùm phaàn Thaùnh ñaïo, hoaëc laø Thaùnh ñaïo thaâu nhieáp caùc phaùp, hoaëc laø boán nhö yù tuùc. Nhö kinh noùi: “Tyø-kheo coù naêng löïc tu taäp boán Nhö yù tuùc thì khoâng coù lôïi ích naøo maø khoâng ñaït ñöôïc”. Coù ngöôøi noùi chính laø boán thieàn. Nhö kinh noùi: “Tyø-kheo ñaït ñöôïc boán thieàn, taâm an truù moät nôi thanh tònh, tröø boû nhöõng phieàn naõo, dieät heát moïi chöôùng ngaïi, ñieàu hoøa coù theå söû duïng khoâng coøn ñoäng chuyeån nöõa, neáu quay laïi höôùng ñeán bieát söï vieäc trong ñôøi kieáp tröôùc thì coù naêng löïc bieát ñöôïc söï vieäc trong ñôøi kieáp tröôïc”. Ñoù laø löïc thöù taùm. Neáu Phaät muoán nhôù ñeán voâ löôïng voâ bieân ñôøi kieáp tröôùc cuûa mình vaø taát caû chuùng sinh, thì taát caû moïi vieäc ñeàu bieát roõ raøng, khoâng coù vieäc gì khoâng bieát duø traûi qua haèng haø sa ñôøi kieáp. Ngöôøi naøy sinh nôi naøo, hoï teân-sang heøn, aên uoáng-sinh hoaït, khoå sôû-vui söôùng, söï nghieäp ñaõ laøm, quaû baùo thoï, taâm haønh nhö theá naøo, voán töø ñaâu ñeán ñaây...? Nhöõng söï vieäc nhö vaäy, duøng Thieân nhaõn thanh tònh hôn haún maét ngöôøi theá gian, thaáy chuùng sinh trong saùu ñöôøng tuøy theo nghieäp maø thoï thaân, ñoù laø löïc thöù chín. Ñaïi löïc Thanh

vaên duøng Thieân nhaõn thaáy ñöôïc Tieåu thieân quoác ñoä, cuõng thaáy ñöôïc chuùng sinh trong ñoù qua nhöõng luùc sinh-luùc töû. Bích- chi-Phaät ít naêng löïc thaáy ñöôïc moät ngaøn Tieåu thieân quoác ñoä, thaáy ñöôïc chuùng sinh trong ñoù qua nhöõng luùc sinh-luùc töû. Bích-chi-Phaät coù naêng löïc trung bình thaáy ñöôïc traêm vaïn Tieåu thieân quoác ñoä, thaáy ñöôïc chuùng sinh trong ñoù qua nhöõng luùc sinh-luùc töû. Bích-chi-Phaät coù naêng löïc to lôùn thaáy ñöôïc ba ngaøn Ñaïi thieân quoác ñoä, thaáy ñöôïc nhöõng nôi choán sinh töû cuûa chuùng sinh trong ñoù höôùng ñeán. Chö Phaät Theá toân troâng thaáy voâ löôïng voâ bieân theá gian khoâng theå nghó baøn ñöôïc, cuõng thaáy roõ luùc sinh- luùc töû cuûa nhaân duyeân trong nhöõng theá gian naøy, ñoù laø löïc thöù möôøi. Duïc laäu-höõu laäu-voâ minh laäu, taát caû caùc laäu khoâng coøn, caùc phieàn naõo vaø taäp khí cuõng heát saïch, ñoù goïi laø löïc thöù möôøi. Voâ ngaïi giaûi thoaùt, giaûi thoaùt coù ba loaïi: 1. Giaûi thoaùt ñoái vôùi chöôùng ngaïi do phieàn naõo. 2. Giaûi thoaùt ñoái vôùi chöôùng ngaïi do Ñònh.

3. Giaûi thoaùt ñoái vôùi chöôùng ngaïi do taát caû caùc phaùp. Töø trong naøy ñaït ñöôïc Tueä giaûi thoaùt cuûa A-la-haùn, ñaït ñöôïc giaûi thoaùt lìa xa chöôùng ngaïi cuûa phieàn naõo; cuøng vôùi giaûi thoaùt cuûa A-la- haùn vaø Bích-chi-Phaät, ñaït ñöôïc giaûi thoaùt lìa xa chöôùng ngaïi cuûa phieàn naõo, ñaït ñöôïc giaûi thoaùt lìa xa chöôùng ngaïi cuûa caùc thieàn ñònh. Chæ coù Chö Phaät ñaày ñuû ba loaïi giaûi thoaùt, ñoù goïi laø giaûi thoaùt chöôùng ngaïi cuûa phieàn naõo, giaûi thoaùt chöôùng ngaïi cuûa caùc thieàn ñònh, giaûi thoaùt chöôùng ngaïi cuûa taát caû caùc phaùp. Noùi toång quaùt laø ba loaïi giaûi thoaùt naøy, Phaät goïi laø voâ ngaïi giaûi thoaùt, thöôøng thuaän theo taâm cuøng sinh ra, cho ñeán Nieát baøn voâ dö thì döøng laïi. Boán möôi phaùp Baát coäng naøy, sô löôïc khai môû phaùp moân cuûa Phaät khieán cho chuùng sinh ñöôïc giaûi thoaùt, vì vaäy maø noùi ra. Nhöõng phaùp khoâng noùi thì voâ löôïng voâ bieân. Ñoù laø: 1. Thöôøng khoâng rôøi xa tueä. 2. Bieát thôøi cô khoâng sai. 3. Dieät töø taát caû taäp khí. 4. Ñaït ñöôïc Ñònh Ba-la-maät. 5. Taát caû coâng ñöùc ñeàu thuø thaéng. 6. Thuaän theo thích hôïp maø thöïc haønh Ba-la-maät. 7. Khoâng ai coù theå thaáy ñænh ñaàu. 8. Khoâng coù ai saùnh baèng. 9. Khoâng coù ai coù naêng löïc hôn ñöôïc. 10. Cao nhaát giöõa theá gian. 11. Khoâng töø ngöôøi khaùc nghe maø ñaéc ñaïo. 12. Khoâng ai chuyeån ñöôïc phaùp. 13. Töï noùi laø Phaät thì roát cuoäc khoâng theå naøo ñeán ñöôïc tröôùc Phaät. 14. Ngöôøi khoâng lui suït ñoái vôùi phaùp. 15. Ngöôøi ñaït ñöôïc Ñaïi Bi. 16. Ngöôøi ñaït ñöôïc Ñaïi Töø. 17. Ngöôøi ñaùng tin nhaän baäc nhaát. 18. Ngöôøi coù danh tieáng vaø lôïi döôõng baäc nhaát. 19. Cuøng y chæ vôùi Phaät nhöng caùc Sö khoâng coù ai saùnh baèng Phaät. 20. Caùc sö khoâng coù ai coù ñöôïc chuùng ñeä töû nhö Phaät. 21. Ñoan chaùnh baäc nhaát, ngöôøi thaáy ñeàu hoan hyû. 22. Phaät laø ngöôøi maø khoâng ai coù theå laøm haïi. 23. Phaät muoán ñoä ngöôøi naøo thì khoâng coù ai laøm toån thöông hoï ñöôïc.

24. Luùc môùi sinh ra, taâm coù naêng löïc ñoaïn tröø kieát söû do tö duy. 25. Chuùng sinh ñaùng ñoä thì cuoái cuøng khoâng boû lôõ thôøi cô. 26. Trí thöù möôøi saùu chöùng ñöôïc quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. 27. Ruoäng phöôùc baäc nhaát cuûa theá gian. 28. Phaùt ra voâ löôïng aùnh saùng. 29. Vieäc laøm khoâng gioáng nhö ngöôøi khaùc. 30. Coù nhieàu töôùng phöôùc ñöùc. 31. Voâ löôïng voâ bieân thieän caên. 32. Luùc nhaäp thai. 33. Luùc ñaûn sinh. 34. Luùc chöùng ñöôïc quaû vò Phaät. 35. Luùc chuyeån phaùp luaân. 36. Luùc xaû maïng caên tröôøng thoï. 37. Luùc nhaäp Nieát baøn, luoân luoân laøm chaán ñoäng ba ngaøn Ñaïi thieân theá giôùi. 38. Laøm lay chuyeån voâ löôïng voâ bieân cung ñieän cuûa caùc ma khieán chuùng khoâng coøn uy ñöùc maø laøm cho ñeàu kinh sôï. 39. Caùc Thieân vöông baûo veä theá gian, Thích-ñeà-hoaøn-nhaân, Thieân vöông Daï-ma, Thieân vöông Ñaâu-suaát-ñaø, Thieân vöông Hoùa-laïc, Thieân vöông Töï taïi, Thieân vöông coõi Phaïm, chö Thieân coõi Tònh cö… cuøng luùc ñeán taäp trung thænh Phaät chuyeån phaùp luaân. 40. Thaân Phaät kieân coá nhö thaân Na-la-dieân. 41. Chöa coù kieát giôùi maø baét ñaàu kieát giôùi. 42. Nhöõng vieäc laøm coù theá löïc hôn ngöôøi. 43. Boà taùt nhaäp thai thì meï khoâng coù taâm nhieãm tröôùc ñoái vôùi taát caû nhöõng ngöôøi nam. 44. Coù naêng löïc cöùu ñoä taát caû chuùng sinh. Phaùp baát coäng cuûa Phaät coù voâ löôïng voâ bieân voâ soá nhöõng söï vieäc nhö vaäy, bôûi vì raát nhieàu söï vieäc cho neân khoâng theå naøo noùi roäng ra heát ñöôïc. Phaùp cuûa Thanh vaên tuy töïa nhö phaùp cuûa Phaät, nhöng hôn-keùm khoâng gioáng nhau cho neân coù sai bieät. Vaû laïi, noùi toång quaùt taát caû caùc phaùp cuûa Chö Phaät laø voâ löôïng voâ

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.